

Alldeles oavsett om dräneringen sker på naturlig väg eller genom täckdikning så är dränering den verkliga grundstenen för en effektiv växtodling. I Skandinavien finns väldigt få jordar som kan räknas som självdränerande och det är viktigt att veta att det inte är möjligt att dränera bort andelen växttillgängligt vatten.

Du kan alltså inte dränera "för mycket" under förutsättning att täckdiknesdjupet inte överstiger 1 meter som anses som det optimala djupet för lantbruksgrödor.

Dränering handlar i vårt klimat till stor del om att bli av med överskottsvatten, men dessutom att i torrperioder förse grödan med vatten tack vare ett större rotdjup. Med en väl-dränerad åkerjord ökar säkerheten i växtodlingen, och fördelarna visar sig under hela vegetationsperioden. Allt ifrån bättre övervintring för höstgrödor till tidig upptorkning och därmed tidigt vårbruk. Tidigt vårbruk leder till jämn uppkomst och säkrare etablering av grödan men kanske framförallt jämn och tidig avmognad, som emellanåt kan vara skillnaden mellan att kunna bärga skörden eller inte. En tidig skörd medger också betydligt större möjlighet att hinna så höstsådda grödor. Bristande konkurrens från grödan i kombination med sen och blöt höst gynnar framförallt rotgräsen som får en rejäl chans att etablera sig. Allt för stora värden står på spel för att man ska våga tillåta sig chanser med dåligt fungerande dränering.

Täckdikning är en långsiktig investering där det är relativt lätt att kartlägga kostnaderna men svårare att värdera intäkterna. Gör därför alltid en kalkyl över gårdens specifika förhållanden där faktorer som skördeökning, mindre jordbearbetning, mindre kemisk och/eller mekanisk rotgräsbekämpning, mindre örtgräsbekämpning, enklare skördearbete, lägre torkningskostnader och bättre växtföljd ingår. Dessutom ska inte trivselfaktorn undervärderas. Tillfredsställelsen över att ha kontroll över vattenbalansen är ett värde i sig, om ej i ekonomiska termer.

Det större rotdjupet i en väl-dränerad jord gör att växten även under torrår tillgodoses med en större mängd växttillgängligt vatten och alltså inte så snabbt tar skada som annars skulle vara fallet. Dränering kan därför i viss mån även betraktas som bevattning. Tydligaste beviset för detta är att under riktigt torra år är växtligheten bäst just över täckdiknesrören där dräneringen är som mest effektiv.

Täckdikning är ett precisionsarbete som bäst utförs av specialister, anlita därför alltid en kunnig entreprenör.

(källa: www.dika.nu)

(ex. malkorn Hushållningssällskapet 2002, omarbetad 2008)

Ökade intäkter

Skördeökningar p.g.a. snabbare upptorkning och tidigare vårbruk. Varje dag tidigare sådd medför 50-70 kg merskörd fram till optimal såtid. 14 dagar tidigare sådd ger 700-1000 kg högre skörd för spannmål. Antag att priset är 2 kr/kg.

Friare växtföljd, möjlighet att odla mer höstsäd p.g.a. tidigare skörd.

Minskade kostnader

Mindre markpackning: 3-5 procents skördeökning innebär 120 till 200 kg/ha mer kärna vid en skördenivå på 4000 kg/ha.

Lägre dragkraftsbehov vid jordbearbetning och därmed minskad dieselåtgång. Minskning med 4 liter/h x 8,50 kr/l x 2 h/ha = 68 kr/ha

1 timme mindre jordbearbetning: färre harvningar på våren, minskad tid för plöjning m.m. En minskning med 1 timme "traktortid" per ha medför 180 kr i minskade rörliga kostnader.

Minskad arbetstid per hektar med 1 timme á 200 kr/h.

Minskad kemisk ogräsbekämpning. Grödans ökade konkurrensförmåga möjliggör lägre doser.

Minskad kvickrotsbekämpning med en gång/växtföljd.

Minskade torkningskostnader, tidigt vårbruk ger tidigare skörd. En minskning från t.ex. 23 till 18 procents vattenhalt ger i det intervallet en kostnadsminskning på 8,92 kr/dt och 5 procents vattenhaltsminskning.

För malkorn med ett pris på 2,00 kr/kg ger denna kalkyl ett netto på i sämsta fall 2530 kr/ha till i bästa fall 3290 kr/ha. För att få en bild av om det är lönsamt att dika marken bör man göra en utvärdering på hur täckdikningen slår på en hel växtföljd. För vissa grödor som t.ex. ärtor kan ju dräneringen vara skillnaden mellan att få skörd eller inte.

Kostnaden för täckdikningen

Kostnaden för en väl genomförd systemtäckdikning är idag ungefär 15000-20000 kr/ha. Är täckdikningen väl genomförd och det sker ett kontinuerligt underhåll kan täckdikningen fungera i femtio år. För att vara lite försiktiga räknar vi med trettio års livslängd. Årskostnaden blir då 950-1250 kr med 6 procents ränta. Här räknar vi exempelvis med en snittkostnad på 100 kr/ha.

Slutsats

En dränering på åkermark med behov av avvattning ger netto på mellan 1250 och 2190 kr/ha.

1400-2000 kr/ha

200 kr/ha

240-400 kr/ha

68 kr/ha

180 kr/ha

200 kr/ha

50 kr/ha

80 kr/ha

112-83 kr/ha

1250-2190 kr/ha

Företag	Ort	Telefon	Hemsida
AB Täckdikningar	Tvååker	0340-450 66, 0705-937 174	
Alf Werner	Katrineholm	0150-166 48, 010-239 79 71	
Barkins Entreprenad	Vara	0512-250 86, 0703-261 281	www.barkins.se
Br. Åkessons Markentreprenad AB	Grimslöv	0470-752 102, 0705-555 671	
Carlssons Täckdikning	Väring	0500-422 105, 010-299 18 42	
Diknings AB B. Segerberg	Mantorp	0142-201 31, 0706-961 944	
Dräneringsteknik T Olofsson	Umeå	090-472 75, 0706-588 585	
Dräneringstjänst AB	Harbo	0292-303 61, 0706-348 587	
Dräneringstjänst	Bollnäs	0278-220 12, 0705-477 678	
Entr. Gert Sonesson	Laholm	0430-623 60, 0708-227 216	
Fjärdhundra Maskingrävningar	Enköping	0171-448 131, 0708-448 131	
Fyhvs Täckdikningsgrävning	Åkerby	0125-410 63, 0705-313 820	
Grävfirma Jan Lundblad AB	Värsås	0500-420 144, 0705-407 813	www.janlundblad.se
Gräv & Täckdikning AB	Odensbacken	019-452 390, 0705-830 979	
Gustavssons Gräv & Skog AB	Nyköping	0155-241 149, 0705-443 788	
Hallqvist Gräv & Täckdikning AB	Järpås	0510-930 41, 0706-993 227	
Hammarlunda Schakt AB	Löberöd	0413-309 05, 0706-973 217	
Hecktors Gräv HB	Brålanda	0521-307 18, 0705-873 477	
Hedbergs Schakt & Dränering	Molkom	0553-106 31, 0706-288 795	
Holmgren & Gunnarsson AB	Töreboda	0506-107 01, 0707-102 891	
Holmstedts Rör & Kabelschakt	Torsåker	0290-441 26, 0703-336 131	www.horisonterra.se
Håkan Kristianssons Gräv & Maskin	Dingle	0524-403 05, 0702-816 074	
Knislinge Dikningsentr. HB	Knislinge	044-608 24, 0706-661 562	
Lars-Håkan Carlsson	Eskilstuna	016-395 001, 0703-717 317	
Levene Gräv & Rörprodukter AB	Stora Levene	0512-608 60, 0708-535 348	
Martinssons Entreprenad	Ängelholm	042-207 494, 0705-926 245	
Mjölby Grävtjänst AB	Mjölby	0142-142 48, 0703-998 377	
Olson & Petersson Diknings AB	Hjärnarp	0431-454 329, 0705-486 459	www.dika.se
Sevholt's Maskinuthyrning AB	Slöinge	0346-402 81, 0705-231 229	
Sparlösa Täckdikningstjänst	Vara	0512-610 47, 0706-402 934	
TDL Entreprenad AB	Alingsås	0322-720 12, 0708-432 844	www.tdlab.se
Tunbyholms Gräv & Schakt AB	Kivik	0414-704 89, 0703-264 091	www.tunbyholmsdikning.se
Tunhems Traktorgrävning	Tunhem	0520-422 050, 0705-927 004	
Två Pers Schakt KB	Lund	046-248 305, 0708-249 306	www.2pers.se
Täckdikningstjänst AB	Arboga	0589-141 70, 0703-285 856	www.tackdikningstjanst.se
Vagnhärads Maskingrävning AB	Vagnhärad	0156-260 11, 0703-788 751	
Vässby Gräv & Täckdikning	Brålanda	0521-322 11, 0706-800 389	www.vassbyschakt.se

För mer information besök:
www.svenskadranerare.com

Dränering

- från missväxt till tillväxt

Layout och design: TAJIP Produktion / www.tajipproduktion.se

